

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

EDITÖRDEN

Bir bakışta 2020 yılı 6. sayı:

Değerli Meslektaşlarımız,

Türk Oftalmoloji Dergisi 2020 yılının 6. sayısında, 2 editöre mektup ve yazarların yanıtı, 6 özgün araştırma, bir derleme ve 4 olgu sunumu ile yayınlanıyor.

Keskinbora ve Güven'in "Yapay Zeka ve Oftalmoloji" başlıklı derlemesine, Martins'ten özellikle kişisel verilerin gizliliği ve güvenliği, sık rastlanan retina hastalıklarına ait algoritmaların farklı çalışmalarda kullanılması sırasında verilerin anonim hale getirilmesi, nadir retina hastalıklarında algoritma geliştirmenin güçlüğüne dikkat çekilmiştir. Ayrıca tüm yapay zeka uygulamalarının ortak sorunu olan, insan doğasının sosyal ve psikolojik yönünün tanı üzerindeki payının eksik kalacağı vurgusu ile eleştirisini sonuca bağlamıştır. Yazarlar tarafından özellikle gelişmiş yapay zeka uygulamalarında, kişisel veriler ve etik konulara ilişkin hassasiyetin devam ettiği, yapay zeka kategorilerinin en dar kapsamlısında, etik değerlendirme ve teknolojik gelişmelerin sürekli takibi ile bu sorun odağının üstesinden gelinebileceği bildirilmiştir. Ancak gerek iris, gerek retina görüntüleri, parmak izi gibi eşsiz-benzersiz (unique) görüntüler oldukları için anonim hale getirme çalışmalarının ve yapay zeka uygulamalarına tanınan yetki ve erişimlerin, tartışmaları devam edecek başlıklar olduğu ortadadır.

Katarakt cerrahisi, sürekli gelişen modern optik tasarımı gözü lensleri ile mükemmel görsel sonuç ve konfor arayan bir hasta grubu yaratmıştır. Erdinest ve London, dergimizde yayınlanan Garg ve ark.'na ait "Katarakt Cerrahisi Sonrası Kuru Göz Hastalığı: Etkenler ve Risk Faktörlerinin İncelenmesi" başlıklı makaleyi ilgiyle okumuş ve bu konuda kaydedeğer katkılar sunmuşlardır. Bu hasta grubunda, topikal kayganlaştırıcıların tedaviye eklenmesinin yanı sıra, asemptomatik olsa bile klinik bulguları olan olgularda, multifokal göz içi lens implantasyonu yapılmış olan hastalarda katarakt cerrahisinden sonra görme keskinliği ve kontrast duyarlılığını artırdığı gösterilen topikal siklosporin gibi tedavilerin, ameliyattan önce önerilmesini tavsiye etmişlerdir.

Gümüş ve ark.'nın "Enfeksiyöz Keratit Nedeniyle Penetran Keratoplasti Yapılan Olgularda Greft Sağkalımına Etki Eden Prognostik Faktörler" başlıklı çalışmalarında 59 hastaya ait sonuçlarını retrospektif olarak analiz etmişlerdir. Tedaviye dirençli veya perforasyon tehdidi olan keratit olgularında etkili bir tedavi seçeneği olan penetran keratoplastinin, hem erken yapılması, hem de tekrarı (re-keratoplasti) ile başarımın arttığını bildirmeleri, bu zor olgularda cerrahi sorumluluk almak için cesaret vericidir.

Chitamparam ve ark., "Malezya'nın Kuzeydoğusunda Üçüncü Basamak Bir Hastanede Mikotik Keratit" başlıklı çalışmalarında 27 hastanın 27 gözüne ait kültür pozitif fungal keratit sonuçlarını paylaşıyorlar. Pasifik Asya bölgesi için referans olabilecek kohortlarında mikotik keratite en sık neden olan organizma Fusarium olup, oküler travma ana predispozan faktör olarak saptanmış. Prognostik bir saptama olarak da, periferik ülserlerin antifungal tedavi olmadan iyileşebilirken, merkez yerleşimli ülserlerin daha kötü görme prognozuna dikkat çekilmiştir.

Akkaya Turhan ve ark.'nın "Keratokonus Hastalarında Mini-Skleral Lens Kullanımı" başlıklı çalışmaları, 24 hastanın 29 gözü üzerinden, mini-skleral lensler ile hem yüksek hem düşük kontrastta görme keskinliğinin artışı gösterilmiştir. Sadece görme keskinliği değil, kontrast duyarlılık düzeyinin de arttığı mini-skleral lens uygulama başarısının, ön segment optik koherens tomografi (OKT) görüntülemesi ile kolaylaştığı vurgusu ve görsellerle örneklenebilir çalışmayı güncel teknolojiyi kullanmak açısından da ilgi çekici hale getiriyor.

Cheong ve ark. diyabetik maküla ödemi (DMÖ) olan 22 gözde, vasküler endotelial büyüme faktörü (VEGF) inhibitörleri ile yaptıkları çalışmada, DMÖ tedavisinde VEGF inhibitörlerinin etkisinin, artan damar yoğunluğu ile ilişkisi olmadığını görmüşlerdir. Yanıt biyobelirteci olarak, OKTA görüntülerinde damar dansitesi ölçümlerinin rolünü araştırmak için daha geniş çaplı ve uzun süreli çalışmalara ihtiyaç olduğunu bildiriyorlar.

Şahinoğlu Keşkek ve ark., prematüre retinopatisine, gerek zon, gerek evre, gerekse eşik (threshold) hastalık bulgusu varlığı gibi göze ait komplike değerlendirmelerin çok dışından, retinopati riski açısından, hastalığın sistemik yönüne bakmamız gerektiğine dair yeni ve önemli bir farkındalık ölçütü sunuyorlar. "Prematüre Retinopatisi Gelişiminde Trombosit Sayısının Etkisi" başlıklı retrospektif çalışmalarında, 137 yenidoğanın dosya bulguları üzerinden, prematüre retinopatisinde, doğumdan sonraki ilk haftada trombosit sayısının düşük olmasının, bilinen risk faktörleri olan ventilasyon gerekliliği, düşük doğum ağırlığı ve düşük doğum haftasına ek bir risk faktörü olduğunu bildiriyorlar.

Karaca ve ark., "Obstrüktif Uyku Apne Sendromunda (OUAS) Periorbital Dokuların Değerlendirilmesi" başlıklı çalışmalarında, OUAS'li hastalarda, kapak laksitesinin daha fazla, kirpik ptozisi varlığının da anlamlı olarak daha sık ve şiddetli olduğunu ortaya koymuşlardır.

Koç ve Kıratlı, dergimizin bu sayısındaki derleme yazısında, konjonktiva melanomuna klasik tedavi yaklaşımları ile birlikte, yeni tedavi seçeneklerini ve hastalığın moleküler biyolojisi hakkındaki güncel

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

EDITÖRDEN

bilgileri sunuyorlar. Tedavisi oküler onkoloji alanında yoğunlaşmış meslektaşlarımızın konusu olsa da, tanısı gözün biomikroskopik bakışı, yani rutin oftalmolojik değerlendirmenin bir parçasına dayanmakta olup, tedaviye yönlendirme ve tedavi seçenekleri konusunda ilk bilgilendirme her göz hekiminin sorumluluk alanıdır. Bu derleme, kemoterapiden radyoterapiye, cerrahiden moleküler biyolojik tedavi seçeneklerine kadar güncel içeriği ile tam bir başucu referansı niteliğindedir.

Kahar ve ark., kedi tırnığı hastalığında görülen nöroretinitin etkeni olan *Bartonella henselae*'nin neden olduğu ilk polinöropati, organomegali, endokrinopati, monoklonal gamopati, deri değişiklikleri (POEMS) sendromu nöroretinitini rapor ediyorlar. Bu olgu sunumu ile özellikle göz hekimleri arasında POEMS sendromu ve olası ilk oküler belirtileri hakkında farkındalığı artırmayı amaçlamışlar.

Kalogeropoulos ve ark. sistemik maligniteli hastalarda, sistemik semptomların ortaya çıkmasından ve hastalığın tanısından aylar önce paraneoplastik sendromun oftalmolojik belirtisi olarak arka skleritin ortaya çıkabildiğini, arka skleritli hastalarda (özellikle yaşlı erişkinlerde), malign neoplazi olasılığının gözardı edilmemesi gerektiğini vurguluyorlar.

Rana ve ark. "Etkeni *Chrysomya bezziana* Olan Kriptik Miyazis: Olgu Sunumu ve Literatür Taraması" başlıklı olgu sunumlarında, genel olarak sağlıklı dokularda da görülebilen yıkıcı ve hızlı ilerleyebilen, orbita apeksinden intrakraniyal invazyon olasılığı nedeniyle de mortaliteyi

önlmek için erken müdahale gerektiren bir orbita miyazisini, kapsamlı literatür derlemesi ile sunuyorlar.

Stickler sendromlu çocuklarda görme kaybı ve körlük, klasik olarak retina dekolmanı varlığı ile ilişkilendirilmiştir. Navarrete ve ark. olgu sunumlarında, her iki gözde görme keskinliğinde azalma ile başvuran ve ileri miyopi öyküsü olan 9 yaşında bir çocuk olguda, 2 yıllık takip sonrası hastada dış retina tabakalarında belirgin atrofi ve periferik vasküler sızıntının eşlik ettiği, ancak retina dekolmanının eşlik etmediği, tek taraflı progresif görme kaybı gelişimini sunmaktalar.

Dergimiz, 2020 yılına veda ederken, 2 tanesi editöre mektup şeklinde olmak üzere, yayınlanan yazılardan 8 tanesinin ülkemiz dışındaki göz hekimlerinden geldiği, yarısından fazlası uluslararası yazarlara ait olan bir sayı ile karşınızdadır. Ulusal oftalmoloji dergimiz, global oftalmoloji literatürü içindeki referans konumunu böylelikle de ortaya koyarken, 2021 yılında pandemi başta olmak üzere, yaşadığımız global sorunların ortadan kalktığı yeni ve mutlu bir süreçte buluşmak dileğiyle,

**Saygı ve sevgilerimizle,
Editöryel Kurul Adına
Dr. Sait Eğrilmez**